

Jäätme- ja kütusehoidlate tulekahjudest tekkinud probleemid

Maido Nõlvak
Ida- Eesti Päästkeskus
18.08.2011

Küsimused

1. Kas ja millised tule- ja keskkonna ohutusnõuded kehtivad prügilatele (suits ja kustutusvesi)?
2. Milliseid meetmeid peab ohutuse tagamiseks rakendama prügila käitaja ?
3. Kas ja kes teostab prügilate ohutusalast järelevalvet ?
4. Kas prügilate rajamisel on kummipuru kasutamine lubatud ja otstarbekas, kasutamisel rakendatavad meetmed?
5. Kas Uikala prügila vastab kehtestatud ohutusnõuetele ?
6. Kui prügila põlemisest tekkinud mürgine suits ohustab piirkonnas elavate inimeste elu ja tervist, siis kas on tegemist hädaolukorraga Hädaolukorra seaduse mõistes ?

Küsimused

7. Milline asutus peab mõõtma välisõhu saastatuse taset ning teostama pidevat seiret ?
8. Milline asutus annab saasteaine häiretaseme ületamisel ohu hinnangu elule, tervisele ja keskkonnale (õhk, vesi)?
9. Milline asutus, vastavalt tekkinud olukorrale, annab elanikkonnale käitumisjuhised ?
10. Millistest parameetritest lähtuvalt määrab päästetööde juht keeluala, ohuala, turvaala ja teavitusalala ?
11. Millistest parameetritest lähtuvalt võtab päästetööde juht vastu otsuse elanikkonna evakueerimiseks ?
12. Kas ja kes peaks kontrollima Eesti Vabariiki sissetoodavate materjalide ohutust ja vastavust esitatud nõuetele ?

Kehtivad tuleohutusnõuded prügilatele ja põlevmaterjalide ladustamisele

Tuleohutusseadus § 3. Kohustused tuleohutuse tagamisel

(1) Isik on kohustatud:

1. Rakendama tulekahju tekkimist vältivaid meetmeid ning hoiduma tegevusest, mis võib põhjustada tulekahju;
2. Rakendama tulekahju leviku takistamiseks ja tulekahju kustutamiseks esmaseid meetmeid;
3. Teadma oma kohustusi tulekahju korral.

Põlevmaterjalide ja ohtlike ainete ladustamise tuleohutusnõuded

§ 5. Suures koguses põlevmaterjali ladustamine

- (1) Kui objekti territooriumil ladustatakse põlevmaterjali rohkem kui 1000 m³, tagatakse põlevmaterjali ohutu kaugus ehitisest, muust põlevmaterjalist ja krundi välispiirist, samuti tagatakse päästetööde teostamise võimalikkus, sealhulgas ligipääs päästemeeskonnale;
- (2) Kui objekti territooriumil ladustatakse põlevmaterjali rohkem kui 1000 m³, koostatakse objekti territooriumil põlevmaterjali ladustamise kohta plaan ja esitatakse see kooskõlastamiseks asukohajärgsele päästekeskusele.

Põlevmaterjali ladustamise nõuded hoonetes kehtestatakse projekteerimise nõuetega (tulepüsivusklass, tulekaitsetase, m²)

Jäätmeseadus

§ 27². Suurõnnetuste vältimine ja nendest teatamine

- (1) Käesolevat paragrahvi kohaldatakse käesoleva seaduse § 35² lõike 5 alusel määratud A-kategooria kaevandamisjätmete hoidlale, mis ei ole ohtlik ettevõtte ega suurõnnetuse ohuga ettevõtte kemikaaliseaduse tähenduses;
- (2) Suurõnnetus on käesoleva seaduse tähenduses tegevuskohal kaevandamisjätmete käitlemise käigus tekkiv juhtum, mis kujutab otsekohe või aja jooksul tegevuskohal või mujal ilmnevat tõsist ohtu inimese tervisele või keskkonnale;
- (3) Suurõnnetuse ohuga jäätmeoidla projekteerimisel, rajamisel, kasutamisel, hooldamisel, sulgemisel ning järelhooldamisel tuleb võtta vajalikke meetmeid, et vältida selliseid õnnetusi ja piirata nende kahjulikke tagajärgi inimese tervisele või keskkonnale, piiriülesed mõjud kaasa arvatud.

Jäätmeseadus

§ 27³. Suurõnnetuste vältimise ja nendest teavitamise üldnõuded

- (1) Enne tegevuse alustamist koostab käesoleva seaduse § 27² lõikes 1 nimetatud jäätmeoidla käitaja kaevandamisjätmete käitlemisel suurõnnetuste vältimise põhimõtted ja jõustab nende rakendamiseks ohutuse juhtimissüsteemi ning jäätmeoidlasisese hädaolukorra lahendamise kava, kus täpsustatakse õnnetuse korral käitise territooriumil võetavad meetmed. Käitaja määrab ohutusjuhi, kes vastutab suurõnnetuste vältimise põhimõtete rakendamise ja korrapärase järelevalve eest;
- (2) Päästeameti kohalik päästeasutus koostab hoidlavälise hädaolukorra lahendamise kava, kus täpsustatakse õnnetuse korral väljaspool käitise territooriumi võetavad meetmed. Käitaja esitab koos jäätmeloa taotlusega selle kava koostamiseks vajaliku teabe. Jäätmeloa andja edastab nimetatud teabe Päästeameti kohalikule päästeasutusele.

Jäätmeseadus

Prügila rajamise, kasutamise ja sulgemise nõuded

§ 4. Prügilast tuleneva keskkonnahäiringu vältimise või vähendamise põhimõte

(2) Arvulise normi piiresse jääva või arvulise normiga reguleerimata keskkonnahäiringu nagu hais, tolm, müra, aerosoolide teke, **prügilapõlengud**, ladestatud jäätmete tuulega kandumine, lindude, näriliste ja putukate kogunemine, vähendamiseks ja võimalusel vältimiseks tuleb rakendada kõiki asjakohaseid meetmeid, mille kulud ei ole selgelt ülemäärased.

Välisõhu kaitse seadus

§ 11. Saasteaine sisalduse häiretase

Saasteaine sisalduse häiretase on saasteaine kogus välisõhu ruumalaühikus, mille ületamisel ka lühiajaline mõju seab **ohtu inimese tervise** ning mille juures tuleb kohe rakendada meetmeid inimese tervise kaitseks.

§ 12. Saasteaine sisaldusest teavitamise tase

Saasteaine sisaldusest teavitamise tase on selline saastatuse tase, millest alates teavitab pideva seire teostaja elanikkonda või elanikkonna tundlikke gruppe kaitsemeetmete rakendamise vajadusest. Elanikkonna tundlikud grupid on lapsed, haiged, vanurid ja rasedad.

Avalikkuse hädaolukorra tekkimise vahetust ohust, hädaolukorrast ja hädaolukorra lahendamisest teavitamise kord ning nõuded edastatavale teabele

§ 1. Hädaolukorra tekkimise vahetust ohust teavitamine

(5) **Keskkonnainspektsioon teavitab** alljärgnevalt:

2) keskkonnaministri kehtestatud saasteainete häiretaseme ületamise vahetu oht ja pikaajalise piir- või sihtväärtuste ületamise vahetu oht;

§ 2. Hädaolukorrast teavitamine

(5) **Keskkonnainspektsioon teavitab** keskkonnaministri kehtestatud saasteainete häiretaseme ületamisest ja pikaajalisest piir- või sihtväärtuste ületamisest.

Järeldused

1. Prügilatele kehtivad Tuleohutuse seadusest tulenevalt isikule kehtestatud tuleohutuse üldnõuded ja suures koguses põlevmaterjali ladustamisele esitatud nõuded;
2. Prügila käitaja peab esitama Ida-Eesti Päästkeskusele põlevmaterjali ladustamise skeemi koos tulekahju tekkimist välistavate meetmete kirjeldusega, mida peaks arvestama ka jäätmeloa väljastamisel;
3. Välisõhu saasteaine häiretaseme ületamist ei käsitleta täna eraldi hädaolukorrana Hädaolukorra seaduse mõistes (va teavitamise osa);
4. Tulenevalt sellest, et saasteainete häiretaseme ületamise vahetust ohust ja saasteainete häiretaseme ületamisest teavitamise kohustus on Keskkonnainspektsioonil, siis Keskkonnainspektsiooni tegevus on mõõta ka saasteaine taset välisõhus;

Järeldused

5. Vastavalt saasteainest ja selle häiretaseme ületamise kogusest peab ohuhinnangu andma vastava pädevusega ametkond (Terviseamet);
6. Tuginedes pädeva asutuse ohuhinnangule võtab päästetööde juht vastu otsuse keeluala, ohuala, turvaala ja teavitusalala määramiseks ning evakuatsiooni korraldamiseks;
7. Vastavalt ohuhinnangule annab pädev asutus elanikkonnale käitumisjuhised (Terviseamet, pääste);
8. Tuginedes Suur-Sõjamäe 31 A rajatava Ragn- Sells AS jäätmekütuse tehase keskkonnamõjude hindamise aruandele (OÜ Keskkonnamõjuhindamine Juhtekspert Sixten Kerge 2010) võib **RDF** jäätmekütus olla **isesüttimise ohuga**. Samuti pole välistatud **plahvatusoht**;
9. Prügilasse on keelatud ladestada kasutatud rehve, välja arvatud prügilas ehitusmaterjalina kasutatavaid tükeldatud rehve.

Ettepanekud

1. Päästekeskustel võtta prügilad ja põlevmaterjalide ladustamine tuleohutusala järelevalve alla (riskipõhisuse järgi);
2. Keskkonnaametil, Keskkonnainspeksioonil ja päästekeskusel teha omavahelist koostööd jäätmeoidlate (prügilate) ohutusnõuete tagamiseks ning õnnetuste vältimiseks k.a Jäätmeseaduse § 27² suurõnnetuste vältimiseks kaevandamisjäätmete hoidlatele esitatud nõuete osas;
3. Esitada Keskkonnaministeriumile ettepanek kehtestada kõikidele jäätmeoidlatele (prügilatele) nõuded suurõnnetuste vältimiseks;
4. Esitada Siseministeriumile ettepanek kehtestada Vabariigi Valitsuse poolt välisõhu saasteaine häiretaseme ületamine eraldi hädaolukorrana koos sellest tulenevate nõuete täitmisega (riskianalüüs, HOLP);
5. Pädeval asutusel töötada välja kaitsemeetmed saasteaine sisalduse häiretaseme ületamise korral inimese elu ja tervise ning keskkonna kaitseks

Ettepanekud

6. Kaaluda jäätmetehoidlatele (prügilatele) konkreetsete tuleohutusnõuete kehtestamine ning täiendada suures koguses põlevmaterjali ladustamise nõudeid;
7. Põlevmaterjali ladustamise territooriumitele tuleks kehtestada täiendavad projekteerimisnormid (Kunda- kustutusvesi)
8. Moodustada antud teema ja küsimuste lahendamiseks töögrupp kelle ülesandeks jääb vastava tegevuskava ja täiendavate nõuete väljatöötamine analoogsete sündmuste ärahoidmiseks ja lahendamiseks.

Massilisest mürgistusest põhjustatud hädaolukorra lahendamise plaan

1. **Mürgistus** on keemilise aine suu, hingamisteede, naha või limaskestade kaudu inimorganismi sattumine, mis võib põhjustada inimese surma või tervisekahjustuse;
2. Hädaolukorra lahendamist juhib **Terviseamet**;
3. jälgib ja analüüsib hädaolukorra lahendamise seotud sündmuste arengut;
4. kogub ja analüüsib hädaolukorra lahendamiseks vajalikku teavet;
5. koostab tegevusjuhised ning -soovitused riigi täidesaatva võimu ja kohaliku omavalitsuse asutustele ning elanikkonnale;
6. **Keskkonnainspektsioon**:

teavitab kokkuleppe kohaselt Terviseametit mürgistuse ohust, mis on seotud mürgiste ainete levikuga läbi õhu, veekogude või põhjavee;

teeb Terviseametiga koostööd nimetatud mürgistusjuhtumi asjaolude väljaselgitamiseks